

Neděle 7.10.2012 – Sbor Církve bratrské v Praze 3

Gn 1,26-28; 2,7-8+15-17: *Kdo je člověk?*

Když jsme letos 6.7. drželi s manželkou v náručí 4 hodiny po narození naší nejmladší vnučku Klárku, znovu jsme žasli nad darem a tajemstvím lidského života! Jak je to nádherné a dokonalé, co Pán Bůh ve své moci, moudrosti a lásce stvořil! Člověk ve svém úsilí o poznání světa a přírody se dostal hodně daleko a pronikl k tajemství života, hmoty, kosmu. Ovšem všechny lidské a technické vynálezy dohromady nejsou ničím ve srovnání se zázrakem a darem života, který vidíme v novorození, kojenci, batoletě či člověku obecně. Děkujeme dnes při slavnosti díkůvzdání za úrodu *za dar života!* Položme si nad starým biblickým textem o stvoření základní otázku: *Kdo je člověk?*

1. *Kdo je člověk?*

a) *Člověk je Boží stvoření*

To je to první, co se o sobě z Bible dovídáme: *jsme Boží stvoření*. Člověk není ledajaké Boží stvoření. Je vrcholem celého stvořitelského díla, je to poslední článek a zároveň něco nového! Bible to zdůrazňuje tím, že ve v. 27 používá 3x sloveso „stvořil“, BARA. Ovšem Božím stvořením nejsme jen my lidé. Kromě nás a před námi stvořil Bůh Hospodin celý vesmír, světlo, oblohu, zemi s jejími rostlinami, ptáky ve vzduchu, moře i ryby ve vodě a zvířata na souši. Z těch všech tvorů stojí člověku nejbližší dobytek a zvířata. Vyplývá to z toho, že byli stvořeni ve stejném šestém dni. Zároveň je také řečeno, že člověk není zvíře, je někdo jiný. Bůh mu světil vládu nad stvořením, nad zvířaty, nad zemí. Člověk si má jako moudrý správce podmanit přírodu, starat se o ni a nad ní vládnout. To je úkol, který se snaží člověk v dějinách naplňovat tak, že zkoumá, objevuje a poznává svět. To všechno v odpovědnosti před Bohem.

b) *Člověk je prach*

Biblická zpráva o stvoření charakterizuje člověka dále tím, že říká: „*Hospodin Bůh vytvořil člověka, prach ze země*“ (2,7). Člověk je jen „prach“. Je to obrazná řeč, která ukazuje, že člověk sám o sobě není ničím jiným než prachem a hlínou. Je „ze země“, stejně jako tráva a zvířata. Je to potřebné a užitečné slovo, které vrací člověka zpátky na zem. Člověk je v pokušení se nad stvoření povyšovat. Považuje se za šlechtu anebo aristokracii, která ze svých výšin zhlíží pohrdavě dolů na říši zvířat, rostlin a celého stvoření. Jenže Pán Bůh nám k tomu slovy prvních biblických kapitol říká, že má být jinak. Člověk má vědět, že vyšel z Boží ruky, že ho Bůh miluje a dal mu výjimečně postavení i úkol. Ale zrovna tak potřebuje slyšet o své křehkosti a pomíjivosti, o tom, že někde v těch nejnižších patrech jeho bytosti dřímou různé temné pudy a živočišné sklony, se kterými potřebuje pomoci. Právě zde přichází ke slovu evangelium, které zvěstuje možnost záchranu a vysvobození z moci zlého: ať už se jedná o zloděje, vrahy, prostitutky nebo lháře, lenochy, podvodníky, pokrytce, pokřivené charaktery nebo sobce, náfučky či svatoušky! Bůh poslal Ježíše Krista, aby nám umožnil stát se lidmi hodnými toho jména... Člověk má mnoho společného se zvířaty, ale měl by žít tak, aby bylo na něm vidět co nejvíc z té Boží podoby a vznešenosti a co nejméně toho zvířecího...

c) *Člověk je muž a žena*

Pán Bůh stvořil člověka „*jako muže a ženu*“: to je další okolnost, o které Bible mluví. *Plnost*

lidství je teprve v této rozdílnosti a dvojakosti. Také v tom můžeme vidět Boží velkou moudrost a nádheru stvořitelského díla, které postupně objevujeme. Člověk není „celý“ ani jako muž ani jako žena. Na jedné straně má, hledá a nachází svůj protějšek v Bohu, svém Stvořiteli, na druhé straně má, hledá a nachází své doplnění v partnerovi, muž v ženě a žena v muži. Takový je Boží stvořitelský řád a tak je to pro člověka nejlepší. To, že to některým lidem nestačí, že si člověk hledá své vlastní cesty, že se snaží svůj život uspořádat podle sebe a že muži žijí s muži a ženy se milují se ženami – o tom Bible ví své. Říká k tomu, že je to lidská svévole, že se to Bohu protiví a že tudy cesta k plnosti lidství nevede. Soužití muže a ženy v manželství patří k Božím stvořitelským řádům a rodina je základním společenstvím, které má v životě člověka i společnosti nezastupitelné místo. Je Božím darem i výzvou a úkolem. Je to jeden z důsledků lidské převrácenosti, že se lidé na Boží řady neohlížejí. Je to velká škoda, když jdou lidé životem vlastními cestami a o dobré Boží rady nestojí....

2. Člověk stvořen podle Božího obrazu

Když se v rodině narodí dítě, snaží se nejbližší „uhodnout“, komu je miminko podobné. Je to obvyklé a normální, že si děti přinášejí na svět něco z podoby svých rodičů. Podle slov Písma člověk odráží také něco z podoby svého Stvořitele. Co to konkrétně je a jak tomu máme rozumět, to jsou otázky, na které hledají odpovědi vykladači Písma. Pán Bůh stvořil člověka „*ke svému obrazu/aby byl jeho obrazem*“: aby byl jeho protějškem, aby odrážel něco z Božího charakteru, z Boží podoby a Božího jednání. – Člověk má být podobný Bohu ve své odpovědnosti za stvoření, tím, že panuje. Jenže to Boží panování, které má člověk napodobovat, je především péče, starost, záchrana všeho, co hyne, co bloudí, co se ztrácí. Známým obrazem Boží péče o stvoření je obraz pastýře. Ten Boží zájem o stvoření jde tak daleko, že Bůh dává lidstvu svého Syna Ježíše jako záchrance. Bůh jde v Kristu až na kříž, aby zachránil své stvoření a člověka před záhubou. To znamená, že má-li být člověk „podle Božího obrazu“, má-li naplnit své poslání, musí se podobat Ježíši Kristu. A pokud se má podobat Ježíši Kristu, musí být v Jeho blízkosti. Čím je člověk od Krista dál, tím méně je podle Božího obrazu, tím méně je opravdovým člověkem, tím více ztrácí jeho život svůj smysl. Podle Kristova příkladu může být také člověk takovým pastýřem stvoření.

3. Co znamená být člověkem?

Biblické svědectví o stvoření nám říká, že lidský život má hluboký smysl právě v tom, že má svůj původ a začátek v Bohu. Vědomí toho, že Bůh je Stvořitelem a dárce všeho dobrého nás vede k důvěře v Boží lásku, moudrost, moc a dobrotu. Připomenutí toho, že jsme jen „*prach ze země*“ nám zase pomáhá k pokoře ve vztahu k Bohu i ve vztahu k bližním, ke stvoření a k přírodě. A poselství o tom, že „*Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem*“ nám ukazuje na jedinečné postavení člověka uprostřed stvořeného světa a s ním spojené poslání i odpovědnost. Děkujme Bohu za dar života, za nové pozvání k pravé odpovědnosti a plnému lidství, které vidíme na Ježíši Kristu. Děkujme za to, že víme o Božím plánu pro náš život. Prosme o odvahu i pokoru k zápasu o naplnění poslání, které máme od Boha.

Bronislav Kaleta